

B.B. op Mallorca

Willem Hajenius

De eerste keer dat ik de naam “Majorca” hoorde, was bij mijn schoonfamilie. Daar werd veel Surinaamse muziek gedraaid en één van de grote hits was “*B.B. met R., dat is bruine bonen met rijst*”, een ode aan de huiselijke gezelligheid, van Max Woiski Sr. Die had zich ge-exporteerd naar het beloofde land (Nederland) en timmerde flink aan de Surinaamse muzikale weg. Een paar jaar later lanceerde hij “B.B. op Mallorca”. Wát, bruine bonen op Mallorca? Nee, Max had iedereen op het verkeerde been gezet, zoals je uit de tekst kan opmaken:

*Heel lang geleden ging men naar Bergen
Naar Zandvoort of naar de Limburgse bergen
Is het nu vakantietijd
Dan gaan ze vliegen!
Ze gaan vliegen!*

*Vroeger was het heide, heide en duinen
Nu is het mimosa en palmentuinen
De zon bij de blauwe zee
Want het vliegtuig dat neemt je maar mee*

*Stratenmaker, magistraat
Leraar, dokter of advocaat
Ook de loodgieter en z'n maat
Ze kunnen:*

*Bruinbranden op Mallorca!
Bruinbranden op Mallorca!
Bruinbranden op Mallorca!
Bruinbranden op Mallorca!*

Ditmaal was het een lofzang op de burgerluchtvaart, met een “hidden agenda” nog wel: Max was uit Holland verkast en woonde op Mallorca als eigenaar van een jazz-club. Dus een beetje reclame maken kon geen kwaad, hoe meer landgenoten er kwamen, hoe beter!

Het liedje was voorbode van wat gebeurde, het vliegtuig nam deze schaker en z'n maat mee over de inderdaad blauwe zee.

El Arenal

Het bruinbranden voltrok zich zonder dat je er erg in hand, zeker als je geen crème smeerde, wat ik tot schade en schande moest ondervinden. Schaakmaat Eddy Bosschem was verstandiger en smeerde voluit om zich te wapenen tegen de onverbiddelijke koperen ploert.

Het schaken vond plaats in “El Arenal”, een vijftien km ten zuiden van de hoofdstad Palma, in de “Club Nautico” aan de jachthaven. Wat een idylle, de blik van die rotte stelling te mogen verheffen om dan een palmenstrand te aanschouwen!

Palmentuinen...

Een mooie zaal met een groot balkon, dat al gauw door Eddy werd omgedoopt tot "het sakkercafé": met al die klagende schakers als het niet naar wens verliep...

Club Nautico en de speelzaal

Buiten ziet het er beter uit dan op het bord...

Hier was ook airco, geen overbodige luxe want het was er behoorlijk heet. Maar het zaaltje ernaast, voor de eerste 25 bordes of zo, had die verkoeling niet. Al die grootmeesters moesten zich dus letterlijk in het zweet des aanschijns ploeteren! Na een paar uur werd dan ook duidelijk die

beruchte vechtlust, of beter, vechtlucht, waargenomen... Eddy en ik speelden gelukkig zo slecht dat dat kleine zaaltje ons bespaard is gebleven!

Schaken wordt hoog in het vaandel gedragen door de Mallorcanen. Ze kunnen bogen op een grote traditie. In de jaren '60 waren er prachtige top-tornooien georganiseerd. De eerste editie was in 1965, het ex-wonderkind Artur Pomar won, samen met Alberic O' Kelly en Klaus Darga met 6.5 uit 9.

De tweede editie (1966) werd gewonnen door Michail Tal. Hij mocht hiervoor wat eerder uit Cuba vertrekken, want de Sovjets waren toch al zeker dat ze de Olympiade gingen winnen. Tijdens het tornooi was er een excursie naar het stierenvechten. De grootmeesters mochten het ook eens proberen. (Het waren geen echte stieren, maar kalveren!) Artur Pomar, uit Mallorca notabene, moest toch hard weglopen onder hoongelach van het talrijke publiek, maar Tal liet met veel bravoure zien hoe het wél moest. De volgende dag stond er dan ook met grote koppen in de kranten "Russische toreador in actie!" Op het schaakbord was Tal ook de meerdere van zijn collega-toreador, met een vol punt voorsprong op Pomar in de eindstand.

Het derde tornooi, in 1967 werd op Bent Larsens naam geschreven, met 13 uit 17, gevolgd door Michail Botwinnik en Vasily Smyslov, beiden met een halfje minder. Nummer vier (1968) werd eveneens een prooi voor hoog gezelschap: Victor Korchnoi won met 14 uit 17, gevolgd door Bent Larsen en Boris Spasski met 13, en Tigran Petrosian met 11.5.

Merkwaardig was de eindstand aan de top van de vijfde editie (1969): dezelfde vier vielen opnieuw in de prijzen: Larsen 13 punten, Petrosian 11.5, Korchnoi en Vlastimil Hort 10.5 en Spasski 10.

Wat een prachtige tornooien allemaal!

Interzonal - Palma de Mallorca, Spain 1970

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	
1 Fischer, Robert James	*	0	1	½	1	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	½	1	1	½	½	1	½	18.5 / 23
2 Larsen, Bent	1	*	½	½	0	1	½	½	½	½	1	1	0	½	½	1	½	1	½	1	1	½	1	½	15.0 / 23
Geller, Efim	0	½	*	1	½	1	½	1	½	½	½	½	1	½	½	1	½	1	½	½	1	1	½	1	15.0 / 23
Huebner, Robert	½	½	0	*	½	1	½	0	½	½	0	½	½	1	½	1	1	1	1	½	1	1	1	1	15.0 / 23
5 Taimanov, Mark	0	1	½	½	*	½	½	½	½	½	0	½	0	1	1	½	1	½	1	½	1	½	1	1	14.0 / 23
Uhlmann, Wolfgang	0	0	0	0	½	*	1	½	½	1	½	½	1	½	0	1	½	1	1	½	1	1	1	1	14.0 / 23
7 Portisch, Lajos	½	½	½	½	½	0	*	½	0	1	½	1	1	½	½	½	1	½	½	1	½	1	1	0	13.5 / 23
Smyslov, Vassily	0	½	0	1	½	½	½	*	1	½	½	0	½	½	½	½	½	½	½	1	1	½	1	1	13.5 / 23
9 Polugaevsky, Lev	½	½	½	½	½	½	1	0	*	½	1	½	½	½	½	1	0	½	1	1	½	½	½	½	13.0 / 23
Gligoric, Svetozar	0	½	½	½	½	0	0	½	½	*	1	½	1	½	1	½	½	1	0	½	1	½	1	1	13.0 / 23
11 Panno, Oscar	0	0	½	1	½	½	½	0	0	*	½	½	½	½	1	1	½	½	½	½	1	1	½	1	12.5 / 23
Mecking, Henricus	0	0	0	½	1	½	0	1	½	½	½	*	1	½	½	½	½	0	½	½	1	1	1	1	12.5 / 23
13 Hort, Vlastimil	0	1	½	½	0	0	½	½	0	½	0	*	1	½	1	½	½	½	½	½	1	½	1	½	11.5 / 23
14 Ivkov, Borislav	0	½	½	0	1	½	½	½	½	½	½	0	*	½	½	0	½	½	½	½	½	1	½	½	10.5 / 23
15 Suttles, Duncan	0	½	0	½	0	1	½	½	½	0	0	½	½	½	*	0	½	½	1	½	0	1	½	1	10.0 / 23
Minic, Dragoljub	0	0	½	0	0	½	½	0	½	0	½	0	½	1	*	1	½	½	½	1	½	1	1	1	10.0 / 23
17 Reshevsky, Samuel	0	½	0	0	½	½	0	½	1	½	½	½	1	½	0	*	½	½	½	0	0	½	1	1	9.5 / 23
18 Matulovic, Milan	½	0	½	0	0	½	½	½	0	½	1	½	½	½	½	*	½	0	0	½	0	½	1	1	9.0 / 23
Addison, William	0	½	½	0	½	0	½	0	0	1	½	½	½	½	0	½	½	½	*	½	0	0	1	1	9.0 / 23
20 Filip, Miroslav	0	0	½	½	0	½	0	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	*	½	1	½	0	1	8.5 / 23
Naranja, Renato	½	0	0	0	½	0	½	½	0	0	0	0	½	1	0	1	1	1	½	*	0	0	1	8.5 / 23	
Ujtumen, Tudev	½	½	0	0	0	0	0	0	½	½	0	0	½	0	0	½	1	1	1	0	1	*	1	½	8.5 / 23
23 Rubineti, Jorge Alberto	0	0	½	0	0	0	0	0	½	0	½	0	½	½	0	½	½	0	½	1	0	*	1	0	6.0 / 23
24 Jimenez Zerquera, Eleazar	½	½	½	0	0	0	1	0	½	0	0	0	½	½	0	0	0	0	0	0	0	½	0	*	5.5 / 23

Maar de parel aan de Mallorcaanse schaakkroon was het Interzonale toernooi van 1970, waar Bobby Fischer met grote overmacht kampioen werd. Het werd het begin van zijn zegetocht voor het wereldkampioenschap (6 - 0 tegen Taimanov en tegen Larsen, 6.5 - 2.5 tegen Petrosian en 12.5 - 8.5 tegen Spasski).

De kathedraal van Palma de Mallorca

De vraag dringt zich op: waar werd er eigenlijk gespeeld? Een nobele taak wachtte dus deze twee Mallorca-gangers. De organisatoren vonden het prachtig dat deze buitenlanders zich in hun schaakverleden wilden verdiepen, en na wat gesprekken met oudgedienden kwam er licht in de duisternis.

Het Auditorio waar het IZT 1970 werd gespeeld.

De toernooien werden gehuisvest in Palma, in het hotel Jaume I, dat helaas niet meer bestaat. Maar het Interzonale toernooi werd in de "Auditorio" gehouden, aan de Passeig Maritim, eveneens in Palma, en die wordt nog steeds gebruikt voor allerlei evenementen van uiteenlopende aard.

Op het lichtscherf bij de ingang werd gewag gemaakt van dat dit gebouw al ruim

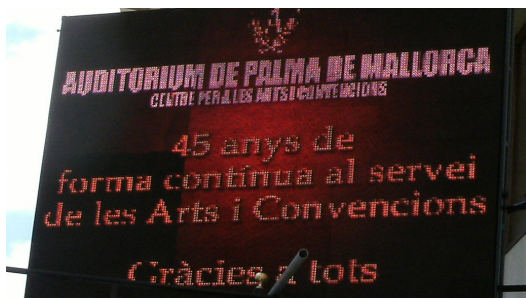
Eddy en ik dolgelukkig, we togen meteen naar Palma op onze huurfietsen. Veel moois gezien, zoals de wonderschone kathedraal, en tot onze verrukking ook het Auditorio.

45 jaar in dienst stond - en staat! - van een breed gamma aan culturele manifestaties. Nu was er b.v. een Russisch ballet bezig.

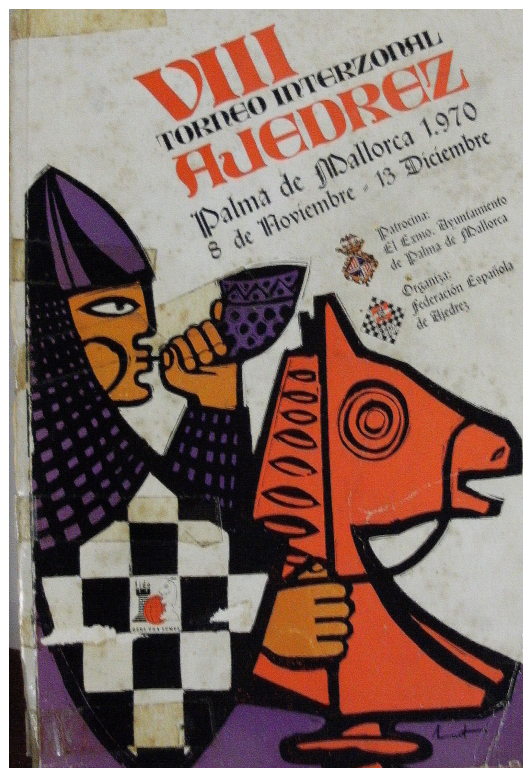

Ze oogt nog steeds modern, deze 45-jarige.

Even terugtellen: dus in 1970 was dit moderne gebouw spiksplinternieuw, uitmuntend geschikt om de schaakelite te ontvangen.

Een toernooiboek heeft schijnbaar nooit het licht gezien, er verschenen alleen bulletins, die al snel “collectors items” werden en dus zeer schaars. Gelukkig bracht mijn vriend Jeroni Bergas ze mee ter inzage, zodat we ze hier nu ook aan u kunnen laten zien. Veel geanalyseerde partijen en enkele foto's.

Het toernooibulletin

Bobby Fischer tegen Wolfgang Uhlmann

Deze foto komt uit het toernooibulletin, maar ze is jammer genoeg niet van het toernooi zelf. Het betreft de schaakolympiade in Leipzig die twee maanden eerder werd gehouden. In het midden zien we Sammy Reshevsky.

Zomaar, opeens, een nieuwe “non-chess experience”. We hebben gereden op een “Segway”! Dat is een soort step, waar je

op gaat staan, en door wat naar voren te leunen gaat-ie vooruit. En als je dan wat naar achteren leunt, vermindert hij snelheid. Sturen gebeurt door naar links of rechts over te hellen. Echt verbluffend! Na een kwartiertje heb je het onder de knie.

De toekomst dient zich aan! Helemaal elektrisch, autonomie van 2 uur en 40 km, 8 uur om weer op te laden. “Later voor mij geen rollator, ik teken hiervoor!” was mijn reactie. “Wel, begin maar vast te sparen, want zo’n ding kost wel 10 duizend euro!” luidde het antwoord. Toch een unieke ervaring!

En dan waren er opeens twee Russische dames. Ze stonden - net als Eddy en ik - voor gesloten deuren op de openingsdag. We waren nogal vroeg en daar moeten ze in Spanje niet veel van hebben. Met veel handgebaren en enkele woordjes Duits en Engels probeerden we dit aan ze uit te leggen.

Dat maakte ons in hun ogen waarschijnlijk wel sympathiek, want al de volgende dag werden we uitgenodigd om in hun tornooi mee te spelen. Behalve hier mee te doen zaten ze ook in de organisatie van het tornooi in Yaroslavl, zo’n 250 km van

Moskou, in Augustus. Als we een kopie van onze paspoorten maakten, zouden zij alvast de visum-procedure in werking stellen.

Ja, en we zouden ook condities krijgen: het hotel zou voor ons gratis zijn. Alleen de reis en het eten was voor onze rekening. We hielden de boot een beetje af, maar hoe zeg je “misschien” in het Russisch? Ze bleken behoorlijk vasthoudend: na het tornooi kregen we nog verschillende mailtjes, eentje zelfs met foto:

Een mandje Russische aardbeien

Вы можете добраться до нас за один день, так как из любого аэропорта вас за 40 евро через час после приземления заберет машина и доставит в Ярославль. Даже я могу вас встретить в аэропорту. Взнос вам платить не надо, гостиницу тоже оплатят организаторы. Ваши расходы это самолет, еда и 80 евро на машины из аэропорта и в аэропорт. Вы наверняка выиграете приз для ветеранов. Мы покажем вам город. К 1 сентября вы уже вернетесь. Советую приехать. У нас дачи с участками земли, свои помидоры, огурцы, картошка, яблоки, груши. Присылаю фото прошлого лета. Я буду свободна и смогу вам показать город, 97 действующих церквей, у нас две реки для купания. Мы с Наташей будем вас

подкармливать. Думаю, что вы не пожалеете, если приедете. Можете приехать с женами, но им не будет оплачиваться отель.

You can reach us in one day, as you from any airport for 40 euros an hour after landing, take a car and taken to Yaroslavl. Even I can meet you at the airport. Payment you no need to pay hotel also pay organizers. Your cost is the plane, the food and 80 euros per car from and to the airport. You will surely win a prize for veterans. We will show you the city. By September 1, you are already back. I advise you to arrive. We have cottages with land plots, their tomatoes, cucumbers, potatoes, apples, pears. Receive photo last summer. I will be free and able to show you the city, 97 functioning churches, we have two rivers for bathing. Natasha and I will feed you. I think you will not regret it if you come. Can come with their wives, but they will not be paid for the hotel. (met dank aan Google Translate...)

Wel lief dat ze ons zelfs eigenhandig wilden voederen! Eddy zei ook dat het erop leek alsof de condities steeds beter werden! Toch prachtig, deze oosterse gastvrijheid, het raakte ons diep. We schreven nu duidelijk dat het ons beiden dit jaar niet zou lukken om mee te doen, wat begripvol werd aanvaard.

Nadat de Rode Duivels de voorronden hadden gewonnen kregen we nog:

поздравляю Вас с выходом в 1/4 финала по футбол! (*I congratulate you with access to the quarter finals on football!*)

v.l.n.r.: Mads Anderson (DEN), Simen Agdenstein (NOR) Sergey Fedorchuk (UKR) en Julio Grande Zuniga (PER)

Het toernooi werd gewonnen door Sergey Fedorchuk (2638) uit Oekraïne, gevolgd

door Aleksander Delchev uit Bulgarije, beiden met 7.5 punten uit 9. (185 deelnemers).

De winnaar: Sergey Fedorchuk (UKR)

De zes Belgen scoorden ongeveer volgens verwachting. Daarvan was Marc Lacrosse met 5 punten de beste. Olivier Wlogalski, Eddy en ik kwamen alle drie tot 4.5 punt, met dien verstande dat Eddy en Olivier tegen de sterken scoorden en ik tegen de zwakkeren.

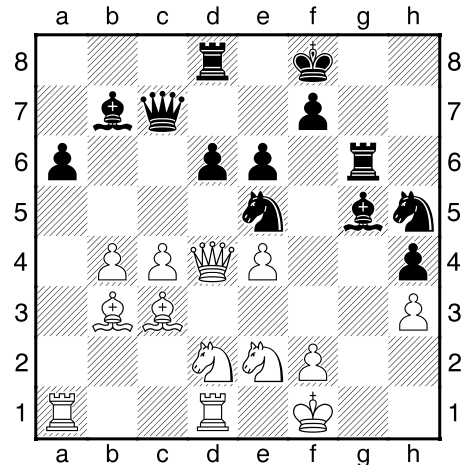
Marc Lacrosse: beste Belg

Marie-Jeanne Jonckers: de PR-woman van het Belgische schaak!

Castellanos Rodriguez, Renier (2474)
– Fedorchuk, Sergey A (2638) [B42]

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 a6 5.♙d3
♙c5 6.♗b3 ♙e7 7.0-0 d6 8.♖g4 g6 9.♖g3
♗d7 10.c4 b6 11.♗c3 ♙b7 12.♙d1 h5 13.h3
h4 14.♖e3 ♗gf6 15.a4 ♗c5 16.♙c2 ♖c7
17.♗d2 g5 18.b4 ♗cd7 19.a5 bxa5 20.♙xa5
g4 21.♙a4 ♙g8 22.♗f1 ♙g6 23.♙b2 gxh3
24.gxh3 ♗f8 25.♙b3 ♗e5 26.♙aa1 ♗h5
27.♗e2 ♙g5 28.♖d4 ♙f6 29.♖e3 ♙g5 30.♖d4
♙d8 31.♙c3

31...f5!? 32.exf5? exf5 33.f4 ♖c6 34.fxe5
♖h1+ 35.♗f2 ♖h2+ 36.♗e1 ♗f4 37.♗xf4
♙xf4 38.♗f1 ♙g3+ 39.♗xg3 ♙xg3 0-1

Kameraad Eddy Bosschem wacht geduldig af.

Tot slot de winnaar in actie, in een spannende partij die gelijk opging tot aan de diagramstelling:

Uw verslaggever bracht er niet veel van terecht maar heeft zich wel goed geamuseerd!

Opvallend was dat er geen enkele Nederlander meedeed. Zou de boodschap van Max Woiski dan toch nooit zijn aangekomen?